

Tapautui omassa piirissämme

— Karjalan Sivistysseuran jäseniksi on johtokunta 15. 5. 63 hyväksynyt rouva Paula Klemolan Ilomantsista, viulutaiteilija Olavi Pällin Helsingistä, talousneuvos Janne Rajamaan Pudasjärveltä sekä rovasti Elias Huurinaisen, Nikolai Pyy'n ja johtaja Niilo Vesasen Kajaanista.

— Seuran tarkoituksena on edistää, ylläpitää ja tukea Suomen rajojen sisällä olevaa kalevanheimon kansallista sivistystyötä sekä kansallisen itsetunnon ja heimoushengen kottamista.

MERKKIPÄIVÄ

— 100 vuotta täytti 4. 5. 63 poromiehen leski Natalia Semenoff, o.s. Gerasimoff Sevettijärven Kirakkakannaksella. Hän on syntynyt Itä-Karjalan Lapissa, Kuolan niemimaalla, Nuortijärvellä ja meni v. 1889 naimisiin poromies Eudokin Semenoffin kanssa. Avio puoliso kuoli v. 1951 85-vuotiaana. Heillä oli 7 lasta, joista 6 on vielä elossa. Natalia Semenoff elää nykyisin nuorimman poikansa Pietarin luona. Hän on vielä hyvissä voimissa, kävelee ja näkee sekä yrittää neuloa lapsille sukia.

— 90 vuotta täytti 13. 5. 63 Johannes Balagurov Pajujärvellä. Hän on kotoisin Salmista.

— 80 vuotta täytti 23. 5. 63 ent. kauppias Heikki Ojamo Helsingissä. Hän on syntynyt Aunuksessa, Mäntyselän pitäjän Salovaaran kylässä. Aloitettuaan jo nuorena liikemiesuransa ja palveltuaan eri liikkeissä Viipurissa, viimeksi Karjalaisten Kauppa Oy:llä, hän perusti oman sekatavarakaupan, jota hoiti talvisotaan asti. Tämän jälkeen Ojamo perusti kaupan Pieksemäelle ja toimi myöhemmin Lahdessa.

— 75 vuotta täytti vappuna ent. piirieläinlääkäri Valdemar Ahava Lappeenrannassa. Hän on syntynyt Helsingissä. Hän toimi Suojärven piirieläinlääkärinä 1921—1940 ja 1941—1943. Hän oli syvästi kiintynyt Karjalaan ja karjalaisiin ja hoiteli hyvin hevoset, lehmät ja meidänkin kauppatalon potsit ja potsinpöykät.

80 vuotta täytti 24. 4. 63 merikapteeni Anton Ratia Tapiolassa. Hän on syntynyt Koivistolla. Jo 12-vuotiaana hän lähti merille ja kävi läpi kaikki miehistöasteet, kunnes suoritti perämiesutkinnon ja merikapteenitutkinnon v. 1911 Viipurin merikoulussa. Sen jälkeen hän purjehti laivoissa valtamerillä perämiehenä ja v:sta 1916 päällikkönä höyrylaivoissa Euroopan liikenteessä. Viimeisen merimatkan sa hän teki v. 1957.

Merikapteeni ANTON RATIA

75 vuotta täytti 10. 5. 63 johtaja Toivo Ilmari Pietinen Helsingissä. Hän on syntynyt Säkijärvellä. Tultuaan ylioppilaaksi 1908 Viipurin Vanhasta Yhteiskoulusta ja opiskeltuaan sen jälkeen lakitiedettä Helsingin yliopistossa hän matkusti Yhdysvaltoihin, jossa opiskeli sikäläisessä yliopistossa. Innostuneena teollisuusmiehenä hän otti selvää teollisuuden rationalisoinnista monessa tehtaassa. Palattuaan kotimaahan 1915—16 vuoden vaihteessa hän työskenteli Matti Pietinen Oy:n ja Oy Carborator Ab:n tehtaitten prokuristina sekä johtajana v:een 1921, jonka jälkeen hän perusti Viipurin Valimo ja Konepaja Oy-nimisen teollisuuslaitoksen. Siirryttyään Helsinkiin 1929 hän perusti myymälävarusteita valmistavan tehtaan ja laajensi sitä juuri ennen talvisotaa käsittämään myös puusepäntehtaan, joka 1939—44 toimi sotatarviketehtaanä. Oltuaan välillä amerikkalaisen edustuksen palveluksessa hän tuli 1941 Valtion Laivatelakan valimon johtajaksi ja oli tässä tehtävässä jatkosodan loppuun saakka. Sen jälkeen hän on jatkanut edelleen myymälävarusteiden valmistusta. Hän otti osaa vapaussodan alkutapah-tumiin Pietisen tehtailla ja Patterinmäellä sekä Aunuksen retkeen 1919.

— 75 vuotta täytti Konstantin Partala Mäntässä 24. 5. 63. Hän on syntynyt Vienan Karjalassa.

— 75 vuotta täytti 12. 5. 63 Helena Härkin, o.s. Pisto, Valtimon Verkkojoella. Hän on kotoisin Suojärveltä.

FEODOR POROKOSKI

— Kauppias Feodor Porokoski täytti 70 vuotta 8. 6. 63 Helsingissä. Hän on syntynyt Itä-Karjalassa, Mäntyselän pitäjän Pyhäniemen kylässä. Hän aloitti myyntimiesuransa 12-vuotiaana isänsä kaupassa siirtyen v. 1905 Petroskoihin kauppatalo Leontjeff-Levosen palvelukseen. V. 1911 isä perusti haaraliikkeen Aunuksen lääniin Sellin kylään ja hänet määrättiin sen hoitajaksi. V. 1914 hän joutui tsaarin armeijaan. Vallankumouksen ja Itä-Karjalan onnettomasti päättyneen vapautumisyrityksen jälkeen hän siirtyi Suomeen, jossa aluksi toimi mittamiehenä Hosainoff Oy:ssä Salmassa. V. 1924 hän perusti oman kaupan Viipuriin. V. 1928 osti kaupan Sotkamosta ja v. 1930 perusti oman kauppatalon Ensoon, jonka luovutuksen jälkeen siirtyi kauppiaksi Kemiin v. 1940, Auraan v. 1948 ja v. 1954 Malmille. Hän on Karjalan Sivistysseuran jäsen. Tällä hetkellä hän on aunukselaisten kyykkäjoukkueiden parhaita pelaajia.

— 60 vuotta täytti tekstiili kauppias Anni Homanen 2. 6. 63 Ilomantsissa. Hän on omaa sukua Gertsin, karjalaisittain Hörtsä ja kotoisin Repolan pitäjän Tšolkan kylästä. Hörtsät olivat kuulua maataviljelevää ja kauppiassukua, lisäksi kansallisesti valveutuneita. Anni Homanen oli Repolan kansallisen opettajaseminaarin ensimmäisiä oppilaita. Seminaari toimi sen ajan, kun Repolan ja Porajärven pitäjät kuuluivat Suomeen. Hän valmistui alakansakoulun opettajaksi v. 1920. Heimon kohtalo ei sallinut hänen tulla karjalaisten opastajaksi. Anni Homanen on monasti osoittanut valistunutta karjalaista mieltä. Niinpä nytkin muualle lehdessämme hänet mainitaan Kalevalaisten naisten Ilomantsin alaosaston perustajajäsenenä.

60 vuotta täytti 26. 5. Helsingissä Helsingin yliopiston kirjaston slaavilaisen osaston kirjastonhoitaja, fil.tohtori, dosentti Sulo Haltsonen. Hän on syntynyt Pietarissa, jossa kävi kansakoulun ja yhteiskoulua, kunnes v. 1923 tuli ylioppilaaksi Terijoen yhteiskoulusta ja suoritti v. 1937 fil. kand. tutkinnon, v. 1944 tuli fil.maisteriksi, v. 1947 fil. lisensiaatiksi ja v. 1948 väitteli tohtoriksi. Viime vuonna yliopiston kansleri nimitti tohtori Haltsonen suomalaisen ja slaavilaisen oppihistorian dosentiksi.

Dosentti Haltsonen toimi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjastoamanuenssina 1929—51, kirjastonhoitajana vuodesta 1951, Helsingin yliopiston hist.-kielitieteellisen laitoksen kirjastonhoitajana 1946—52 ja kirjaston slaavilaisen osaston kirjastonhoitajana vuodesta 1952. Hän on toiminut venäjänkielen opettajana eri oppilaitoksissa. Viipurilaisen osakunnan kuraattorina hän oli vv. 1935—38, Kirjallisuudentutkijain seuran rahastonhoitajana 1939—53 ja sihteerinä v:sta 1941. Kalevalaseuran sihteerinä hän on toiminut pitkät ajat ja julkaissut useita teoksia, väitöskirjansa aiheena Theodor Schvindt. Hän on valmistanut luettelon suomalaisista kirjallisuudentutkimuksista vv. 1901—1925 ym bibliografiuetteloita. Karjalaisen Kulttuurin Edistämisseuran puitteissa parhaillaan suoritettavassa heimollisen tietouden kokonaisohjelman toteuttamisessa tohtori Haltsonen on ollut mukana jaoksen johtajana.

— 60 vuotta täytti 20. 7. 63 Klaudia Miinin o.s. Bogdanov Kajaanissa. Hän on syntynyt Vienan Akonlahdella. Kuusitoistavuotiaana hän joutui naimisiin Ignatta Miinin kanssa ja siirtyi Kiimasjärvelle. Ignatta otti osaa heimonsa vapaustaisteluun ja sen epäonnistumisen jälkeen siirtyi Suomeen, aluksi Suojärvelle. Klaudialle syntyi lapsi lapsen jälkeen ja on nyt hänellä lapsia ja lastenlapsia useita kymmeniä. Sotien jälkeen perhe siirtyi Kajaaniin. Klaudia jäi leskeksi. Hänen luonaan asui kuolemaansa saakka hänen 100-vuotiaaksi elänyt äitinsä Maria Bogdanov. Tältä Klaudia oppi karjalaista kansanperinnettä, joka on säilynyt näihin päiviin asti. Seuramme vuosikokouksen aikana tohtori E. Ala-Könni nauhoitti Klaudialta lukuisia tarinoita ja seläiset lehmin-, vasikan- ja lampaankutsunnat, jonka laatuista mestarinuhoittaja ei ole aikaisemmin kuullut. Lehden toimittajalle Klaudia on armahin kuoma. Äitini, kun oli ristimuomoneille Klaudian lapselle. Niinpä hän elävästi ja reippaasti kertoi minulle tähän tapaan: "Hyvin mie toimeen tulen, mie vain piiraita paistelen, kaikille Kajaanin herroille paistelen, a nyt Äijääpäivää vasten minulta pyyvetäh paskuo, ka mie sitä vain laitan..." Toisin sanoen Miiniskä vain "rötsöttää", sana jota hän paljon viljeli leipoessaan Suojärven Välikylässä. Onnea koko laajalle suvulle!

60 vuotta täytti 28. 5. 63 merkonomi, ent. rikosetsivä Tarmo K. A. V. Selinheimo Helsingissä. Otettuaan osaa Suomen, Viron, Aunuksen ja Karjalan vapaustaisteluihin hän kävi Helsingin Kauppiaitten Kauppakoulun. Suoritettuaan v. 1925 Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa merkonomitutkinnon hän täydensi noin kolmen vuoden ajan kieliopin-tojaan Englannissa, Ranskassa ja Saksassa. Sen jälkeen hän toimi rikospoliisialalla 35 vuotta.

— 60 vuotta täytti Joutsenossa 14. 4. 63 rouva Liisa Ahonen o.s. Haurinen. Rouva Ahonen on syntynään uhtualaisia. Siirryttyään jo nuorena tyttönä Rovaniemelle sukulaisten luokse hän palveli useita vuosia kauppa-apulaisena eri alan liikkeissä Rovaniemellä. Solmittuaan avioliiton 1929 työnjohtaja P. Ahosen kanssa he asuivat Kemissä yli 20 vuotta. Aho-set muuttivat sotien jälkeen Joutsenoon Hackman & Co:n palvelukseen. He rakensivat sinne omakotitalon, johon myöhemmin rakennettiin lisäksi myymälä ja varastohuoneet, missä rouva Ahonen hoitelee nykyisin omaa sekatavara-liikettään.

— 60 vuotta täytti 4. 5. 63 Pelagea Ivanoff, o.s. Tunttunen, Lieksassa. Hän on kotoisin Repolasta.

— 50 vuotta täytti 24. 4. kapteeni Johannes Kalinen Kontiolahdella. Hän on syntynyt Pitkärannassa.

— 50 vuotta täytti 22. 4. 63 Sanni Virtala, o.s. Rantala, Haukiputaalla. Hän on kotoisin Pistojärveltä.

50 vuotta täytti 19. 6. 63 toimitusjohtaja Pauli Mauro Lieksassa. Hän on syntynyt Lieksassa vanhan kauppiassuvun jäsenenä. Lopetettuaan koulunkäyntinsä hän toimi Lieksan Kauppa Osakeyhtiössä erilaisissa tehtävissä. Vanhemman veljensä, kauppaneuvos Nikolai Mauron kuoltua 1959 hän on toiminut liikkeen toimitusjohtajana. Toimitusjohtaja Mauro on osallistunut merkittävällä tavalla järjestötoimintaan. Suomen Kenkäkauppiaitten Liitto r.y:n hallituksen jäsenenä hän on ollut v:sta 1954 lähtien. Hän on Nahka- ja Jalkinetukkauppiat r.y:n perustajajäsen, Lieksan Lehden hallituksen jäsen, Myyntimiehet r.y:n, Pohjois-Karjalan Kulttuurirahaston Hoitokunnan ja Pohjois-Karjalan Rajamieskillan hallituksen sekä Lieksan Ortodoksisen seurakunnan virkatalolautakunnan jäsen. Toimitusjohtaja Mauro on osallistunut myös kunnalliseen toimintaan ja kuuluu kauppalanvaltuustoon, tutkija- ja urheilulautakuntaan sekä läänin urheilulautakuntaan. Hän on innokas urheilumies ja oli perustamassa Lieksan Urheilijoita ja toimi kahteen otteeseen seuran puheenjohtajana.

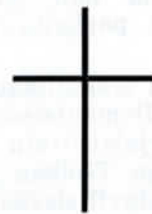
Mauron suku on kotoisin Aunuksen Karjalasta, Repolan pitäjältä.

50 vuotta täytti 26. 4. 63 Helsingin yliopiston suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen professori Erkki Esaias I t k o n e n Helsingissä. Hän on syntynyt Inarissa, tullut ylioppilaaksi 1930, filosofian kandidaatiksi 1933 ja filosofian lisensiaatiksi 1939, jolloin tarkastettiin hänen lapin kieltä koskeva väitöskirjansa. Viimeksi mainittuna vuonna hänet nimitettiin Helsingin yliopistoon suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen dosentiksi, 1950 saman aineen ylimääräiseksi professoriksi ja 1956 (kutsutuna) varsinaiseksi professoriksi.

Alun perin Erkki Itkonen suunnitteli kansanrunouden tutkijan uraa. Hänen jatkuvasti vireästä mielenkiinnostaan folkloristiikkaan kertovat — paitsi jo opinnäytteeksi syntynyt kirja A. A. Boreniuksesta kansanrunouden kerääjänä ja tutkijana (1936) — mm. tutkielmat "Kolttien satu revontulien synnystä" (1959) ja "Lappalainen haltijatarpari ja sen siperialainen vastine" (1960) sekä yleisesitys Suomen lappalaisten kansanrunoudesta (teoksessa "Suomen Kirjallisuus" I, 1963).

Erkki Itkonen on huomattavalla tavalla osallistunut etenkin Suomalais-ugrilaisen Seuran ja Lapin sivistysseuran toimintaan. Tätä nykyä hän on edellisen varaesimies ja jälkimmäisen puheenjohtaja sekä lapinkielisten julkaisujen toimittaja (v:sta 1934 saakka). Hän on myös valtion suomalais-ugrilaisen kulttuurikomitean varapuheenjohtaja. Tunnustukseksi tieteellisistä ansioistaan prof. Itkonen on valittu mm. Suomalaisen Tiedeakatemian ja Suomen Tiedeseuran jäseneksi ja Kalevalaseuran työjäseneksi.

Vienan Helvetistä, Solevetskin entisen luostarin tiloihin perustetusta keskitysleiristä on elävänä selvinnyt vain harva sinne joutunut kovaosainen vanki. Melöisen Pekka alias Pekka Melehov Munjärven pitäjän Suopohjan kylästä onnistui ennen talvisotaa pakenemaan Suomeen, otti osaa molempiin viimeisiin puolustussotiimme, joiden jälkeen siirtyi Ruotsiin.

Tukholmassa kuoli maalisk. 29 pnä Viron entinen riigivanem eli presidentti August Re i 77 vuoden ikäisenä. Hän oli mies, joka koko tämän vuosisadan ajan oli taistellut maansa kansallisten oikeuksien ja vapauden puolesta. Tämän taistelun hän aloitti 15-vuotiaana koulupoikana ja sitä hän jatkoi maanpakolaisuudessaankin melkein elämänsä loppuun asti. Viron kohtalot askarruttivat Reitä vielä hänen viimeisinä hetkinäänkin, jolloin hän pani paperille muistelmiaan myrskyisestä elämästään.

Lehtori, filtri Juho Kujola kuoli 4. 6. Turussa. Hän oli syntynyt Salmassa 18. 1. 1884. Hän tuli ylioppilaaksi 1904 ja suoritti fil. kandidaatin tutkinnon 1909. 1910 hänet vihittiin promootiossa maisteriksi. — Lehtori Kujola toimi oppikoulunopettajana vuosina 1924—51 Tampereen tyttölyseon suomen kielten lehtorina. Erityisellä antaumuksella hän tutki mm. Salmin murretta ja karjalan kieltä. Hän julkaisi Tverin ja Novgorodin karjalaisten satuja. Hänen pääteoksenaan pidetään 1944 ilmestynyttä Aunuksen lyydiläismurteiden sanakirjaa. Hänet promovoiitiin sekä riemumaisteriksi että kunniatohtoriksi vuonna 1960.

Lehtemme lukijat tuntevat hyvin tämän merkittävän karjalaisen tiedemiehen uran. Hän ei pitänyt itsestään ääntä. Onneksi prof. Pertti Virtaranta ikuisti hänen työnsä ja taipaleensa kirjassa "Juho Kujola Karjalan ja Lyydin tutkija", jonka Suomalaisen Kirjallisuuden Seura julkaisi v. 1960.

— Helsingissä kuoli 4. 4. kauppias Mikko Kuokkanen. Hän oli syntynyt Liperissä 15. 8. 1880 ja antautunut kaupalliselle uralle jo varhain aloittaessaan 14-vuotiaana työskentelyn Puhakan liikkeessä Joensuussa. Käytyään Tampereen Kauppakoulun hän siirtyi V. Otsakorven tukkuliikkeeseen Viipuriin. Vuonna 1913 kauppias Kuokkanen muutti Pietariin A. Kutvosen vähittäiskaupan ja leipomoliikkeen palvelukseen ja osti nämä liikkeet v. 1916. Vallankumous kuitenkin pakotti lopettamaan toiminnan ja siirtymään jälleen Suomeen. Yrittäessään v. 1923 saada selville pietarilaisten liikkeittensä kohtalosta, hänet vangittiin ja tuomittiin kolmeksi ja puoleksi vuodeksi Solovetsin vankileirille. Palattuaan kotimaahan v. 1926 lopulla Kuokkanen perusti myöhemmin Helsinkiin lipputehtaan, jota hän johti aina viime aikoihin asti.

Runonlaulaja Domna Huovinen, yksi viimeisistä, kuoli Suomussalmella 18. 5. 63. Hän oli syntynyt Vienan Vuokinsalmessa 20. 1. 1878. Vanhana ja sokeanakin hän edusti Vienan kunniakkaita lauluperinteitä ja kaikkea sitä parasta, mitä karjalaisille jäi jäljelle kahden ankaran maailmanpalon jälkeen.

Rovasti Elias Huurainen siunasi vainajan viimeiseen lepoon. Siunauksen päätyttyä omaiset jättivät viimeiset jäähyväisensä avoimen arkun äärellä. Omaisten laskettua seppeleensä tuotiin arkulle Kajaanin ortodoksisen seurakunnan, Kuivajärven maamiesseuran naisosaston, Karjalan Sivistysseuran, Suomussalmen kunnan, Domnan Pirtti-säätiön, Kainuun Raittiuspiirin, Kalevalaisten Naisten Liiton, Helsingin Kalevalaisten Naisten, Kajaanin Kalevalaisten Naisten, Suomussalmiseuran ja Kainuun Rajavartioston 2. jääkärikomppanian seppeleet ja kukkalaitteet.

Omaisten kantama arkku saatettiin veneeseen ja matka kalmiosaaheen alkoi. Harmaantuneiden vinoristien viereen, valkokylkisten koivujen keskelle, kätkeettiin Kuivajärven suuri runonlaulaja. Valkoisista liljoista ja punaisista neilikoista sidottujen seppelten kukkaismereen peittyi pidetyn vainajan turvekumpu.

Adressein olivat Domna Huovisen muistoa kunnioittaneet lukuisten yksityisten lisäksi Rajaseudun raittius- ja urheiluseura, Helsingin Kalevalaiset Naiset, Kainuun Raittiuspiiri ja Suomussalmen opettajayhdistys ry.

Lisäksi olivat hänen muistoaan kunnioittaneet Domnan Pirtti-säätiön postisiirtotilin 63 800 kautta seuraavat:

Eino Hyvärinen, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Karjalainen Osakunta, Jussi Marttinen, Olavi Harkio, Kainuun Terveysseurayhdistys, Tornion Kalevalaiset Naiset, Runonlaulajan Pirtti-Rahasto, Kalevalaisten Naisten Liitto, Vaasan Kalevalaiset Naiset, Maila ja Boris Karppele, Juhani Karhunen.

— Vasili Löllö kuoli 30. 3. 63 Juuassa. Hän oli syntynyt Suojärvellä 24. 3. 1892

— Antti Mäkinen kuoli 21. 2. 63 Vammalassa. Hän oli syntynyt Jyskyjärvellä 20. 12. 1884

— Johannes Niikkonen kuoli 24. 3. 63 Tampereella. Hän oli syntynyt Tulemajärvellä 24. 12. 1904

— Juulia Patronen o.s. Jehkinen kuoli 13. 5. 63 Outokummun sairaalassa. Hän oli syntynyt Suojärvellä 12. 6. 1900

Sergei Ketonurmi kuoli 29. 3. 63 Kangaslammilla. Hän oli kotoisin Impilahdelta ja synt. 18. 9. 1884.